

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.007.09.2016
P/16/080

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/16/080 – Funkcjonowanie gospodarki ściekowej w gminach regionu Wielkich Jezior Mazurskich w latach 2014-2015
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
<i>Kontroler</i>	Piotr Stupienko – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/8/2016 z dnia 13 kwietnia 2016 r.
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego (dalej: Urząd) ul. E. Plater 1, 10-562 Olsztyn.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Gustaw Marek Brzezina – Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego. (dowód: akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W latach 2014-2016 (I kwartał) w Urzędzie diagnozowano potrzeby i możliwości w zakresie funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej, uwzględniając m.in. prognozy demograficzne dotyczące liczby ludności oraz liczby turystów w regionie Wielkich Jezior Mazurskich (dalej: WJM)². Dysponowano również analizami sporządzanymi na potrzeby tworzenia planów strategicznych i regionalnych programów operacyjnych, uwzględniających w różnej mierze i zakresie kwestie związane z gospodarką ściekową. W szczególności opracowano i przyjęto „Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018”, z którego realizacji sporządzono raport, przekazany Ministrowi Środowiska. Urząd prawidłowo realizował również przypisane mu zadania w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (dalej: KPOŚK), m.in. w zakresie weryfikacji sprawozdań jednostkowych i sporządzania sprawozdań zbiorczych z realizacji tego programu, terminowo przekazywanych następnie Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Prawidłowo też monitorowano projekty z zakresu gospodarki ściekowej, realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 (dalej: RPO WiM). W badanym okresie ewidencjonowano również opłaty za korzystanie ze środowiska, wnoszone przez podmioty odprowadzające ścieki do gruntu lub wód powierzchniowych, a wobec podmiotów niewywiązujących się z tego obowiązku, prowadzono skuteczne postępowania windykacyjne. Przeprowadzono również kontrole przestrzegania i stosowania przepisów ochrony środowiska w zakresie objętym właściwością marszałka województwa, w wyniku których egzekwowano od kontrolowanych podmiotów wywiązywanie się z nałożonych na nie obowiązków.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Na potrzeby kontroli NIK zdefiniowano obszar Regionu Wielkich Jezior Mazurskich, jako obszar 4 powiatów (węgorzewskiego, mragowskiego, giżyckiego i piskiego) oraz 13 gmin (Węgorzewo, Giżycko-miasto, Giżycko-gmina, Mikołajki, Pozezdrze, Ryn, Miłki, Mragowo-miasto, Mragowo-gmina, Pisz, Ruciane-Nida, Orzysz i Piecki).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawidłowość realizacji zadań w zakresie gospodarki ściekowej.

1.1. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W badanym okresie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego realizowano zadania w ramach KPOŚK, będącego podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej ochrony środowiska naturalnego poprzez ograniczenie zrzutów ścieków niedostatecznie oczyszczonych.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego funkcjonowało łącznie 69 aglomeracji ustanowionych w celu realizacji zadań w ramach KPOŚK, które według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. i 31 grudnia 2015 r. zamieszkiwało odpowiednio 1.077.048 i 1.046.753 osób. Na terenie tych aglomeracji funkcjonowało łącznie 71 oczyszczalni ścieków. Na terenie WJM funkcjonowało natomiast 10 aglomeracji³, które według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. i 31 grudnia 2015 r. zamieszkiwało odpowiednio 132.640 i 133.665 osób. W aglomeracjach tych funkcjonowało 10 oczyszczalni ścieków.

W latach 2004-2015, tj. od początku funkcjonowania KPOŚK, na realizację zadań z niego wynikających wydatkowano na terenie województwa warmińsko-mazurskiego łącznie 1.226,98 tys. zł, w tym 871.075,00 tys. zł na zadania związane z budową lub modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej oraz 355.913,70 tys. zł na zadania związane z budową, rozbudową lub modernizacją oczyszczalni ścieków.

Na zadania realizowane w 10 aglomeracjach na obszarze WJM wydatkowano łącznie 234.924,40 tys. zł, w tym 177.625,00 tys. zł na inwestycje związane z budową i modernizacją sieci kanalizacyjnych oraz 57.299,40 tys. zł na zadania związane z rozbudową i/lub modernizacją oczyszczalni ścieków. W ww. okresie wybudowano 641 km i zmodernizowano 16,9 km sieci kanalizacyjnych oraz rozbudowano i/lub zmodernizowano 8 oczyszczalni ścieków.

Dla 8 gmin objętych kontrolą NIK⁴, dane te przedstawiały się następująco: 209.034,5 tys. zł wydatki ogółem, w tym 155.715,40 tys. zł na zadania związane z budową lub modernizacją sieci kanalizacji i 53.319,10 tys. zł na zadania związane z rozbudową i/lub modernizacją oczyszczalni ścieków. W ww. okresie wybudowano 555,7 km i zmodernizowano 16,9 km sieci kanalizacyjnych oraz rozbudowano i/lub zmodernizowano 7 oczyszczalni ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 3-9)

W 2014 r. na zadania realizowane w 10 aglomeracjach na obszarze WJM wydatkowano łącznie 13.102,70 tys. zł, w tym 4.553,7 tys. zł na inwestycje związane z budową i modernizacją sieci kanalizacyjnych oraz 8.549,00 tys. zł na zadania związane z rozbudową i/lub modernizacją oczyszczalni ścieków. W ww. okresie wybudowano 14 km i zmodernizowano 1,4 km sieci kanalizacyjnych oraz zmodernizowano jedną oczyszczalnię ścieków. Dla 8 gmin objętych kontrolą NIK, dane te przedstawiały się następująco: 13.049,3 tys. zł wydatki ogółem, w tym 4.500,30 tys. zł na zadania związane z budową lub modernizacją sieci kanalizacji i 8.549,00 tys. zł na zadania związane z rozbudową i/lub modernizacją oczyszczalni ścieków. W ww. okresie wybudowano 13,9 km i zmodernizowano 1,4 km sieci kanalizacyjnych oraz zmodernizowano 1 oczyszczalnię ścieków.

W 2015 r. na zadania realizowane w 10 aglomeracjach na obszarze WJM wydatkowano łącznie 34.114 tys. zł, w tym 15.705,7 tys. zł na inwestycje związane

³ Aglomeracje z terenu WJM: Giżycko, Mragowo, Pisz, Orzysz, Węgorzewo, Ruciane-Nida, Mikołajki, Piecki, Ryn i Pozezdrze.

⁴ Kontrolą P/16/080 objęto gminy: Węgorzewo, Pozezdrze, Giżycko-miasto, Ryn, Miłki, Mikołajki, Ruciane-Nida i Pisz.

z budową i modernizacją sieci kanalizacyjnych oraz 18.408,80 tys. zł na zadania związane z rozbudową i/lub modernizacją oczyszczalni ścieków. W ww. okresie wybudowano 33,2 km i zmodernizowano 5,9 km sieci kanalizacyjnych oraz rozbudowano/zmodernizowano dwie oczyszczalnie ścieków. Dla 8 gmin objętych kontrolą NIK, dane te przedstawiały się następująco: 33.905,6 tys. zł wydatki ogółem, w tym 15.496,7 tys. zł na zadania związane z budową lub modernizacją sieci kanalizacji i 18.408,8 tys. zł na zadania związane z rozbudową i/lub modernizacją oczyszczalni ścieków. W ww. okresie wybudowano 32,2 km i zmodernizowano 5,9 km sieci kanalizacyjnych oraz rozbudowano/zmodernizowano 2 oczyszczalnie ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 10-15)

Według czwartej aktualizacji KPOŚK, zatwierdzonej przez Radę Ministrów w dniu 21 kwietnia 2015 r., spełnianie wymogów⁵ dyrektywy Rady 91/271/EWG w województwie warmińsko-mazurskim przedstawiało się następująco:

I. Wydajność oczyszczalni - w 2014 r. wymóg ten spełniało 58 (w tym wszystkie 10 aglomeracji z regionu WJM), a w 2015 r. 59 spośród 69 aglomeracji z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Po zrealizowaniu wszystkich zaplanowanych inwestycji, wymóg ten spełni 61 aglomeracji.

II. Standardy oczyszczania – w 2014 r. wymóg ten spełniało 67 (w tym wszystkie 10 aglomeracji z regionu WJM), a w 2015 r. 69 spośród 69 aglomeracji z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

III. Wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych 95% dla aglomeracji o RLM⁶ < 100.000 i 98% dla aglomeracji o RLM ≥ 100.000 - w 2014 r. wymóg ten spełniało 41 (w tym 7 aglomeracji z regionu WJM⁷), a w 2015 r. 44 (w tym 7 aglomeracji z regionu WJM) spośród 69 aglomeracji z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Po zrealizowaniu wszystkich zaplanowanych inwestycji, wymóg ten spełnią 54 aglomeracje.

Spełnianie łącznie 3 ww. wymogów przedstawiało się następująco:

- do 31 grudnia 2014 r. spełniały je 33 aglomeracje, w tym 7 z regionu WJM,
- do 31 grudnia 2015 r. – 39 aglomeracji, w 7 w regiony WJM,

Po zakończeniu wszystkich inwestycji, spełniać je będzie 50 aglomeracji, w tym wszystkie z regionu WJM.

Średnia wartość procentowa RLM korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2014 r. wynosiła dla 69 aglomeracji 92,58%, natomiast dla 10 aglomeracji z regionu WJM - 102,6%. Dane te w 2015 r. wynosiły odpowiednio 91,02% i 88,9%.

(dowód: akta kontroli str. 16-23)

1.2. Prawdliwość i terminowość działań związanych ze sprawozdaniami z realizacji KPOŚK.

W okresie objętym kontrolą Urząd analizował i weryfikował dane zawarte w sprawozdaniach z realizacji KPOŚK dotyczących poszczególnych aglomeracji

⁵ Wymóg nr I dotyczy wydajności oczyszczalni dostosowanej do usuwania 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji. Wymóg nr II dotyczy standardów oczyszczania ścieków przez oczyszczalnie i zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków gwarantujących osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków, w tym podwyższone usuwanie biogenów w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM. Wymóg nr III dotyczy wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych umożliwiających spełnienie blisko 100% poziom obsługi, co oznacza wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie: 95% dla aglomeracji o RLM < 100 000 i 98% dla aglomeracji o RLM ≥ 100 000.

⁶ RLM – Równoważna liczba mieszkańców, oznacza ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażonych jako wskaźnik pięciodniowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen (BZT5) w ilości 60g tlenu na dobę (art. 43 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, ze zm.))

⁷ Wymóg III spełniały latach 2014-2015 aglomeracje z regionu WJM: Giżycko, Mrągowo, Węgorzewo, Ruciane-Nida, Mikołajki, Piecki oraz Ryn. Wymogu tego nie spełniały aglomeracje: Pisz, Orzysz i Pozezdrze.

z terenu województwa, a na podstawie zawartych w nich informacji sporządzano roczne sprawozdania zbiorcze, przekazywane następnie Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

W ramach przyjętej w Urzędzie praktyki, wykonanie sprawozdań zbiorczych za dany rok sprawozdawczy zlecano wykonawcom zewnętrznym, którym przekazywano informacje niezbędne do wykonania tego zadania. Analiza i weryfikacja sprawozdań dotyczących poszczególnych aglomeracji, obejmowała m.in.:

- analizę poprawności danych zawartych w sprawozdaniach poprzez ich porównanie z dokumentami dotyczącymi: KPOŚK i jego aktualizacji, sprawozdaniami z realizacji KPOŚK za rok poprzedni oraz instrukcją wypełniania tabeli sprawozdawczej opracowaną przez KZGW,
- weryfikację prawidłowości zamieszczonych w nich danych, obejmującą m.in. poprawność ujęcia poszczególnych wartości liczbowych w wymaganych jednostkach, zachowania prawidłowego formatowania tabel, etc.

W przypadku nieterminowo złożonych sprawozdań oraz ujawnionych błędów lub nieścisłości w przedłożonych sprawozdaniach, każdorazowo wzywano adresatów telefonicznie do przedłożenia sprawozdań lub ich korekt.

Według Dyrektora Departamentu Ochrony Środowiska, przyjęte w Urzędzie rozwiązania zapewniają niezbędny stopień analizy poszczególnych sprawozdań i umożliwiają korektę błędów przez opracowaniem sprawozdania zbiorczego dla całego województwa.

(dowód: akta kontroli str. 20-33)

Ze sprawozdań z realizacji KPOŚK wynika, że:

- W 69 aglomeracjach usytuowanych na terenie województwa występowało łącznie 71 oczyszczalni ścieków, w tym 10 w aglomeracjach na obszarze WJM (8 na terenie 8 gmin objętych kontrolą NIK).
- Ilość odprowadzonych w 2014 r. ścieków oczyszczonych z 69 aglomeracji z terenu województwa wynosiła łącznie 51.057,0 tys. m³, w tym 6.284,5 tys. m³ z 10 aglomeracji na obszarze WJM (5.902,4 tys. m³ z terenu 8 gmin objętych kontrolą NIK).
- Ilość odprowadzonych w 2015 r. ścieków oczyszczonych z 69 aglomeracji z terenu województwa wynosiła łącznie 82.842,9 tys. m³, w tym 6.345,3 tys. m³ z 10 aglomeracji na obszarze WJM (5.908,3 tys. m³ z terenu 8 kontrolowanych gmin).
- Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach oczyszczonych⁸ w 10 aglomeracjach na terenie WJM, przedstawiały się następująco:
 - Giżycko: w 2014 r. – BZT5: 5,0, ChZT: 63,0, zawiesina ogólna: 7,0, azot: 8,0 i fosfor: 1,0. W 2015 r. - BZT5: 4,6, ChZT: 60,8, zawiesina ogólna: 6,8, azot: 6,0 i fosfor: 0,5.
 - Mrągowo: 2014 r. – BZT5: 2,0, ChZT: 34,0, zawiesina ogólna: 4,0, azot: 10,0 i fosfor: 0,7. W 2015 r. - BZT5: 1,6, ChZT: 30,6, zawiesina ogólna: 1,0, azot: 6,9 i fosfor: 0,4.
 - Pisz: 2014 r. – BZT5: 3,0, ChZT: 40,0, zawiesina ogólna: 5,0, azot: 13,0 i fosfor: 1,0. W 2015 r. - BZT5: 3,0, ChZT: 40,0, zawiesina ogólna: 8,0, azot: 12,0 i fosfor: 1,0.

⁸ BZT5 [mgO₂/l], ChZT [mgO₂/l], zawiesina ogólna [mg/l], azot [mg/l] i fosfor [mg/l].

- Węgorzewo: 2014 r. – BZT5: 9,0, ChZT: 44,0, zawiesina ogólna: 5,2, azot: 11,1 i fosfor: 0,3. W 2015 r. - BZT5: 10,0, ChZT: 56,0, zawiesina ogólna: 5,3, azot: 8,1 i fosfor: 0,2.
- Ruciane-Nida: 2014 r. – BZT5: 1,4, ChZT: 15,5, zawiesina ogólna: 3,2, azot: 4,4 i fosfor: 1,5. W 2015 r. - BZT5: 2,6, ChZT: 27,2, zawiesina ogólna: 3,1, azot: 9,0 i fosfor: 0,5.
- Mikołajki: 2014 r. – BZT5: 6,0, ChZT: 33,0, zawiesina ogólna: 8,0, azot: 16,0 i fosfor: 0,0. W 2015 r. - BZT5: 20,0, ChZT: 101,0, zawiesina ogólna: 47,0, azot: 37,0 i fosfor: 1,0.
- Ryn: 2014 r. – BZT5: 12,0, ChZT: 65,0, zawiesina ogólna: 16,0, azot: 12,0 i fosfor: 1,0. W 2015 r. - BZT5: 11,0, ChZT: 66,0, zawiesina ogólna: 16,0, azot: 12,0 i fosfor: 1,0.
- Pozezdrze: 2014 r. – BZT5: 13,0, ChZT: 52,0, zawiesina ogólna: 5,7, azot: 14,6 i fosfor: 0,2. W 2015 r. - BZT5: 9,0, ChZT: 45,7, zawiesina ogólna: 5,7, azot: 12,7 i fosfor: 0,4.
- Piecki: 2014 r. – BZT5: 6,0, ChZT: 48,0, zawiesina ogólna: 13,0, azot: 14,0 i fosfor: 1,0. W 2015 r. - BZT5: 4,0, ChZT: 57,0, zawiesina ogólna: 17,0, azot: 13,0 i fosfor: 2,0.
- Orzysz: 2014 r. – BZT5: 8,5, ChZT: 45,7, zawiesina ogólna: 13,4, azot: 17,4 i fosfor: 1,0. W 2015 r. - BZT5: 6,0, ChZT: 48,0, zawiesina ogólna: 10,0, azot: 23,0 i fosfor: 1,0.

(dowód: akta kontroli str. 3-4,34-39)

Urząd przekazał Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej roczne sprawozdania z realizacji KPOŚK za lata 2014-2015 odpowiednio w dniach 31 marca 2015 r. i 25 marca 2016 r., tj. w terminach określonych w art. 43 ust. 3b ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.).

(dowód: akta kontroli str. 40-45)

1.3. Monitoring i kontrola realizacji projektów z zakresu gospodarki ściekowej w obrębie Wielkich Jezior Mazurskich.

W badanym okresie Samorząd Województwa udzielał wsparcia finansowego na realizację projektów z zakresu gospodarki ściekowej, realizowanych m.in. w 10 gminach regionu WJM. W ramach Osi priorytetowej VI „Środowisko przyrodnicze”, działania 6.1. „Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska” RPO WiM, na terenie województwa warmińsko-mazurskiego realizowane były 62 projekty o łącznej wartości 320.539,02 tys. zł, tj.:

- 49 projektów o łącznej wartości 275.628,01 tys. zł w ramach poddziałania 6.1.2. „Gospodarka wodno-ściekowa”, w tym 10 projektów, o łącznej wartości 93.101.70 tys. zł, w siedmiu⁹ gminach regionu WJM,
- 13 projektów o łącznej wartości 44.911,01 tys. zł, w ramach poddziałania 6.1.3. „System odbioru nieczystości z łodzi na jeziorach”, w tym 10 projektów, o łącznej wartości 29.497,40 tys. zł, w siedmiu¹⁰ gminach regionu WJM.

(dowód: akta kontroli str. 46-49)

⁹ 18 projektów w ramach poddziałania 6.1.2. realizowano w gminach: Rym (3 projekty), Ruciane-Nida (2 projekty) oraz po jednym projekcie w gminach: Pozezdrze, Mikołajki, Mrągowo-gmina, Orzysz i Piecki.

¹⁰ 10 projektów w ramach poddziałania 6.1.3. realizowano w gminach: Giżycko-gmina i Mrągowo-miasto po 2 projekty oraz po jednym projekcie w gminach: Mikołajki, Pisz, Ryn, Ruciane-Nida i Węgorzewo. W ramach poddziałania 6.1.3. realizowano również jeden projekt, którego beneficjentem była Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie, tj. projekt pn. „Zapobieganie degradacji środowiska mazurskich jezior poprzez modernizację zaplecza technicznego jednostek wodnych Policji”.

W dniu 19 czerwca 2007 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Instytucja Zarządzająca (IZ) w RPO WiM, zawarł z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie (dalej: WFOŚiGW), tj. Instytucją Pośredniczącą (IP), porozumienie w sprawie realizacji RPO WiM dla Osi priorytetowej VI „Środowisko przyrodnicze”. Zgodnie z nim IZ przekazała IP realizację zadań dotyczących przygotowania, wdrażania i kontroli projektów w ramach osi VI oraz współdziałania z IZ przy realizacji ww. zadań.¹¹

W myśl porozumienia, IP miała działać w imieniu i na rzecz IZ w ramach realizacji powierzonej Osi i w tym zakresie ponosić odpowiedzialność przed IZ. Do zadań IP należało w szczególności:

- przyjmowanie wniosków dotyczących potencjalnych projektów realizowanych w ramach RPO WiM oraz ocena złożonych projektów pod względem formalnym i merytorycznym,
- zatwierdzanie projektów do dofinansowania oraz zawieranie umów na dofinansowanie projektów,
- prowadzenie monitoringu realizowanych projektów,
- przyjmowanie, weryfikacja i zatwierdzanie wniosków o płatność,
- prowadzenie kontroli dofinansowywanych projektów i informowanie IZ o nieprawidłowościach,
- sporządzanie i przekazywanie do IZ informacji miesięcznych oraz sprawozdań okresowych, półrocznych, rocznych oraz sprawozdania końcowego z realizacji powierzonej Osi.

Do zadań IZ należało m.in.:

- przekazywanie IP wszystkich dokumentów dotyczących RPO WiM, w szczególności powierzonej Osi,
- zapewnienie udziału IP w przygotowywaniu niezbędnych dokumentów oraz opiniowanie dokumentów przygotowanych przez IP, ogłaszanie naboru wniosków o dofinansowanie projektu oraz wyników naborów na stronie internetowej IZ,
- inicjonowanie działań zmierzających do wyeliminowania zagrożeń, które mogą wystąpić na etapie programowania, przygotowania i wdrażania projektów,
- przyjmowanie informacji miesięcznych i sprawozdań kwartalnych, półrocznych, rocznych oraz sprawozdania końcowego z realizacji powierzonej Osi.

(dowód: akta kontroli str. 50)

W badanym okresie Urząd monitorował i kontrolował realizowanie przez WFOŚiGW zadań IP poprzez weryfikację otrzymywanych informacji miesięcznych i sprawozdań kwartalnych, półrocznych i rocznych oraz poprzez przeprowadzanie corocznych kontroli systemu zarządzania i kontroli w WFOŚiGW.

W ramach corocznych kontroli systemu zarządzania i kontroli przeprowadzanych przez Urząd w WFOŚiGW badano m.in.:

- Realizację zadań związanych z RPO WiM, w tym sposób przeprowadzania naboru wniosków, ich oceny oraz wyboru wniosków o dofinansowanie projektów, a także losowo wybrane wnioski o dofinansowanie projektów.
- Rozpatrywanie protestów/odwołań dotyczących oceny wniosków o dofinansowanie projektów.

¹¹ Porozumienie to było siedmiokrotnie aneksowane – aneksy z dnia 15 lutego 2009 r., 26 listopada 2009 r., 12 kwietnia 2010 r., 30 sierpnia 2010 r., 5 sierpnia 2014 r., 20 marca 2015 r. i 21 września 2015 r.

- Sporządzanie umów i aneksów do umów o dofinansowanie projektów.
- Sposób monitorowania finansowego i rzeczowego realizacji projektów oraz przekazywania do IZ informacji i sprawozdań dotyczących wdrażania powierzonej Osi priorytetowej.
- Zagadnienia związane zarządzaniem finansowym, w tym badano losowo wybrane wnioski o płatność.
- Wywiązywanie się IP z obowiązku kontroli realizacji projektów.
- Funkcjonowanie systemu informowania IZ o nieprawidłowościach.

W wystąpieniach pokontrolnych z kontroli za okresy od 1 września 2013 r. do 31 sierpnia 2014 r. oraz 1 września 2014 r. do 31 lipca 2015 r., odnotowywano uchybienia w działalności WFOŚiGW, w tym dotyczące m.in.:

- nieprzekazania do IZ zatwierdzonej i zaktualizowanej końcowej listy projektów po ocenie strategicznej w ramach jednego z przeprowadzonych w 2013 r. konkursów,
- przekroczenia, w przypadku pięciu wniosków, terminów ich oceny (trzech w 2013 r. oraz po jednym w 2014 r. i 2015 r.),
- przekroczenia, w przypadku dwóch wniosków, terminów ich wprowadzenia do Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13 (dalej: KSI),
- w przypadku jednego wniosku przekroczenia terminu na wprowadzenie danych do Rejestru obciążeń KSI,
- nieterminowego przekazywania IZ informacji o nieprawidłowościach,
- nieodebrania byłemu pracownikowi WFOŚiGW uprawnień do ingerencji w systemy informatyczne związane z RPO WiM.

Z przeprowadzonych kontroli sporządzano informacje pokontrolne, zawierające opis ustalonego stanu faktycznego oraz uwagi, wnioski i zalecenia związane ze stwierdzonymi uchybieniami. WFOŚiGW informował Urząd o sposobie wdrożenia wniosków i zaleceń pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 51-103)

W latach 2014-2015 Urząd nie przeprowadzał kontroli w samorządach powiatowych i gminnych oraz u beneficjentów projektów zatwierdzonych do dofinansowania, w ramach działania 6.1. „Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska” RPO WiM na lata 2007-2013. Kontrole takie przeprowadzane były przez WFOŚiGW, zgodnie z porozumieniem z dnia 19 czerwca 2007 r.

(dowód: akta kontroli str. 104)

Z dokumentacji dotyczącej rozliczenia wsparcia finansowego udzielonego przez WFOŚiGW na realizację sześciu wybranych projektów, w tym dwóch projektów w ramach poddziałania 6.1.2. „Gospodarka wodno-ściekowa”¹² o łącznej wartości ogółem 21.766,4 tys. zł oraz czterech w ramach poddziałania 6.1.3. „System odbioru nieczystości z łodzi na jeziorach”¹³, o łącznej wartości ogółem 14.668,8 tys. zł wynika, że projekty te:

¹² Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Mikołajki (14.315,6 tys. zł), Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich – Gmina Pozezdrze (7.450,8 tys. zł).

¹³ Budowa ekologicznej mini przystani żeglarskiej wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów – Wilkasy (6.400,5 tys. zł), Budowa ekologicznej mini przystani żeglarskiej wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Pisz (3.201,7 tys. zł), Mini-Ekomarina Tałty – ekoprzebudowa portu jachtowego – Klub sportowy „Baza Mrągowo” (624,9 tys. zł), Modernizacja istniejącej infrastruktury Ośrodka Turystyki Wodnej PTTK Kamień na potrzeby funkcjonowania mini przystani żeglarskiej wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów – PTTK Kamień (4.441,7 tys. zł).

- zostały prawidłowo i terminowo zrealizowane i rozliczone,
- wszystkie zostały poddane przez WFOŚiGW kontroli przed wypłatą ostatniej transzy dotacji,
- przeprowadzone kontrole potwierdziły osiągnięcie przez Beneficjentów założonych celów projektów,
- Beneficjenci wywiązywali się z obowiązku przedkładania do IP oświadczeń o zachowaniu wskaźników produktu i rezultatu zrealizowanych projektów.

(dowód: akta kontroli str. 105-116)

1.4. Opłaty za korzystanie ze środowiska.

1.4.1. W badanym okresie, ścieki na terenie WJM wprowadzały do gruntu lub wód powierzchniowych 64 podmioty w 2014 r. i 63 w 2015 r. (odpowiednio 55 i 54 podmioty z terenu ośmiu gmin objętych niniejszą kontrolą). Podmiotów zobowiązanych do wnoszenia opłat było 32 w 2014 r. i 33 w 2015 r. (w tym odpowiednio 28 i 29 z terenu ośmiu gmin objętych kontrolą). Podmioty te wniosły na rachunek Urzędu w 2014 r. opłaty w łącznej wysokości 695,10 tys. zł (w tym 675,29 tys. zł pochodziło od podmiotów z ośmiu gmin objętych kontrolą) oraz 761,59 tys. zł w 2015 r. (w tym 735,36 tys. zł od podmiotów z terenu ww. ośmiu gmin).

Na podstawie badania dokumentacji związanej z opłatami za korzystanie ze środowiska wniesionymi za 2014 r. przez 5 podmiotów (obejmującymi łącznie 72,57 tys. zł, tj. 10,4% opłat za 2014 r.) i 5 podmiotów w 2015 r. (łącznie 81,99 tys. zł – 10,7% opłat za 2015 r.) ustalono, że:

- wszystkie podmioty korzystające ze środowiska objęte badaniem przekazywały do Urzędu wykazy zawierające informacje i dane niezbędne do ustalenia wysokości opłat oraz wskazujące wysokość tych opłat, a także we własnym zakresie ustalały wysokość należnej opłaty i wносиły ją na rachunek Urzędu w terminie do 31 marca następnego roku, stosownie do art. 284 ust. 1 i art. 285 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska¹⁴,
- uzyskane wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska Urząd przekazywał w odpowiedniej wysokości na rachunki bankowe budżetów powiatów i gmin oraz, po pomniejszeniu ich o 3% (stosownie do art. 402 ust. 2a ww. ustawy), na rachunki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i WFOŚiGW.

W badanym okresie wobec podmiotów niewywiązujących się z obowiązku wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, Urząd prowadził postępowania windykacyjne – zagadnienie do opisano w pkt 1.6. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 117-134)

1.4.2. W latach 2014-2015, na terenie gmin regionu WJM Urząd przeprowadził 15 kontroli przestrzegania i stosowania przepisów ochrony środowiska w zakresie objętym właściwością marszałka województwa (i w zakresie związanym z przedmiotem niniejszej kontroli NIK), tj. jedną kontrolę jednostek samorządu terytorialnego (Urząd Miejski w Giżycku) oraz 14 kontroli podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi. W wyniku przeprowadzonych kontroli zobligowano jeden z podmiotów (z siedzibą w Wilkasach, gm. Giżycko) do przedłożenia kopii pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych oraz do złożenia wykazów zawierających informacje niezbędne do ustalenia wysokości opłat za korzystanie ze środowiska z tytułu

¹⁴ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 672).

poboru wód za okres II półrocze 2009-2013, a także z tytułu wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (wód opadowych) za okres II półrocze 2009-2014. Skontrolowany podmiot przedłożył ww. dokumenty oraz wpłacił na rachunek Urzędu 668 zł z tytułu zaległych opłat za pobór wód i 6.110 zł z tytułu zaległych opłat za wprowadzanie ścieków (wód opadowych) do środowiska.

Kontrole z zakresu przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska przeprowadzane przez Urząd (Biuro Opłat Środowiskowych Departamentu Ochrony Środowiska) nie były planowane i wynikały m.in. z pozyskanych informacji o uchylaniu się przez podmioty korzystające ze środowiska z obowiązku składania wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat, potrzeby weryfikacji przedkładanych informacji lub ustalenia niezbędnych danych do wystawienia decyzji w sprawie opłaty za korzystanie ze środowiska. Kontrole te były kontrolami kompleksowymi, obejmującymi całość zakresu korzystania ze środowiska, w tym również zagadnień związanych z wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi.

(dowód: akta kontroli str. 135-146)

1.5. Opłaty podwyższone za korzystanie ze środowiska.

W badanym okresie 11 podmiotów z terenu WJM wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi, wносиło opłaty podwyższone ze względu na brak wymaganego pozwolenia wodnoprawnego. Łączna wartość wniesionych opłat wynosiła 171,78 tys. zł w 2014 r. oraz 170,61 tys. zł w 2015 r.

W latach 2014-2015 nie prowadzono postępowań zmierzających do wydania decyzji przez Marszałka Województwa wymierzających opłaty środowiskowe. Ostatnie takie postępowanie prowadzone było w 2013 r. i zakończyło się wydaniem przez Marszałka Województwa decyzji¹⁵ wymierzającej opłatę w wysokości 2.670 zł, która została zapłacona przez zobowiązany podmiot wraz z należnymi odsetkami.

(dowód: akta kontroli str. 148-163)

1.6. Działania windykacyjne wobec podmiotów niewywiązujących się z obowiązków określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska

W badanym okresie Urząd dysponował danymi dotyczącymi liczby podmiotów korzystających ze środowiska poprzez wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi oraz wysokości należnych opłat z tego tytułu. W stosunku do podmiotów wprowadzających ścieki do środowiska, które nie wywiązywały się z obowiązków określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska w zakresie wnoszenia przedmiotowych opłat, we wszystkich przypadkach prowadzono postępowania windykacyjne. Wobec podmiotów zalegających z ww. opłatami (z terenu całego województwa warmińsko-mazurskiego) prowadzono:

- 16 postępowań windykacyjnych wobec podmiotów zalegających z opłatami za 2013 r.,
- 7 postępowań wobec podmiotów zalegających z opłatami za 2014 r.,
- 2 postępowania wobec podmiotów posiadających zaległości za 2015 r.

W przypadku podmiotów z terenu WJM, ze względu na brak zaległości za lata 2014-2015 Urząd nie prowadził postępowań windykacyjnych. Ostatnie trzy takie postępowania prowadzone były wobec podmiotów posiadających zadłużenie za 2013 r. i zakończyły się uregulowaniem w 2014 r. przez dłużników należnych opłat w łącznej wysokości 5,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 164-178)

¹⁵ Decyzja Marszałka Województwa Nr OS-OP.7254.13.2014.AW z dnia 17 lipca 2014 r.

1.7. Rozpatrywanie skarg i wniosków związanych z gospodarką ściekową.

W latach 2014-2015 do Urzędu nie wpłynęły skargi dotyczące zagadnień związanych z gospodarką ściekową na terenie gmin regionu WJM.

(dowód: akta kontroli str. 179)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

2. Wpływ funkcjonujących rozwiązań z zakresu gospodarki ściekowej na ochronę wód Wielkich Jezior Mazurskich i ich spójność z przyjętymi w tym zakresie programami.

Opis stanu faktycznego

2.1. Diagnozowanie potrzeb i możliwości z zakresie gospodarki ściekowej

W badanym okresie w Urzędzie diagnozowano potrzeby i możliwości w zakresie funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej na poziomie wojewódzkim, uwzględniając m.in. prognozy demograficzne dotyczące liczby ludności oraz liczby turystów. Urząd dysponował aktualnymi diagnozami i analizami sporządzanymi na potrzeby tworzenia planów strategicznych (m.in. strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa) i regionalnych programów operacyjnych. Uwzględniały one w różnej mierze i zakresie kwestie związane z gospodarką ściekową, wynikające zarówno z dokumentów obejmujących swoim zakresem zagadnienia ogólnokrajowe (m.in. KPOŚK) jak i o charakterze wojewódzkim (m.in. Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Strategia działania WFOŚiGW w Olsztynie, Masterplan dla WJM czy plan strategiczny WJM, opracowany przez jednostki samorządu terytorialnego, uczestników Stowarzyszenia WJM 2020).

Dokumenty przyjęte na poziomie wojewódzkim, obejmujące m.in. zagadnienia związane z gospodarką ściekową, dotyczyły obszaru całego województwa. Przedmiotowe zagadnienia, dotyczące specyfiki poszczególnych regionów województwa, znajdowały jednak odzwierciedlenie w działaniach i poddziałaniach RPO WiM 2007-2013 (m.in. 6.1.2. „Gospodarka wodno-ściekowa” i 6.1.3. „System odbioru nieczystości z łodzi na jeziorach” - zagadnienia opisane w pkt 1.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego) oraz RPO WiM 2014-2020, przewidującego wsparcie budowy przydomowych lub przyzakładowych oczyszczalni ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 20-25, 143-147)

2.2. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska

„Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018” (dalej: WPOŚ)¹⁶, uchwalony został uchwałą Sejmiku Województwa z dnia 24 kwietnia 2012 r. Jego uchwalenie poprzedzone było konsultacjami społecznymi oraz procedurą opiniowania przez Ministra Środowiska, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W WPOŚ określono m.in. cele ekologiczne oraz priorytety i działania niezbędne do ich osiągnięcia, a także kontynuowane zadania, określone uprzednio w WPOŚ na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014.

WPOŚ został przygotowany przez Suwalską Radę Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT, przy współpracy powołanej przez Zarząd Województwa, w dniu 2 listopada 2010 r., Grupy Roboczej, do której zadań należała analiza obszarów problemowych oraz określenie celów, priorytetów i działań

¹⁶ W okresie przeprowadzania kontroli NIK, w Urzędzie trwały prace nad aktualizacją WPOŚ, obejmującą okres do 2020 r.

ekologicznych w projekcie WPOŚ. W skład Grupy Roboczej, oprócz pracowników Urzędu, wchodzili również przedstawiciele m.in.: Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie, Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w Warszawie i w Gdańsku, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie, WFOŚiGW w Olsztynie, Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie, Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich, a także przedstawiciele samorządów gminnych, parków krajobrazowych i organizacji turystycznych.

W WPOŚ ujęto m.in. zagadnienia związane z gospodarką ściekową, w odniesieniu do całości województwa warmińsko-mazurskiego, funkcjonujących systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej, oczyszczalni ścieków komunalnych oraz podczyszczalni i oczyszczalni ścieków przemysłowych. Zawierał on również dane dotyczące realizowanych na terenie województwa programów związanych z gospodarką ściekową, tj. KPOŚK i Programu wyposażania aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej¹⁷.

Przy sporządzaniu WPOŚ, w zakresie dotyczącym gospodarki ściekowej, Urząd uwzględniał cele zawarte m.in. w następujących strategiach, programach i dokumentach programowych: Polityce ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Programu wykonawczego do II Polityki ekologicznej Państwa na lata 2002-2010, Strategii rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa na lata 2007-2013 z elementami prognozy do 2020 r., Strategii rozwoju turystyki na lata 2007-2013, Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 r., Strategii rozwoju turystyki w województwie warmińsko-mazurskim.

Cel główny WPOŚ określono jako: Ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, natomiast priorytety go definiujące to: (I) doskonalenie działań systemowych, (II) Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych oraz (III) Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego. Poszczególnym priorytetom przyporządkowano kierunki działań, w tym dotyczące gospodarki ściekowej, tj. m.in.:

- budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnych,
- osiąganie wymaganych prawem norm jakości ścieków oczyszczonych,
- budowa systemów kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich,
- budowa systemów kanalizacji deszczowej na terenach zurbanizowanych oraz wyposażenie istniejących sieci w urządzenia podczyszczające,
- wyposażenie zakładów sektora rolno-spożywczego w wysokosprawne oczyszczalnie ścieków,
- wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowice i płyty obornikowe.

(dowód: akta kontroli str. 20-25,143-147,180-263

Z celami i założeniami dotyczącymi gospodarki ściekowej ujętymi w WPOŚ zbieżne były powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, co zapewniano m.in. poprzez opiniowanie przez Zarząd Województwa powiatowych programów ochrony środowiska¹⁸, na których oparte były gminne programy tego typu.

(dowód: akta kontroli str. 143-147,264-281)

¹⁷ Program wyposażania aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej, sporządzony został przez KZGW w marcu 2007 r. W latach 2014-2016 (I kwartał) nie realizowano działań w ramach tego programu.

¹⁸ Zarząd Województwa zaopiniował łącznie 18 powiatowych planów ochrony środowiska dla powiatów z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, w tym dla wszystkich czterech powiatów z regionu WJM (powiaty węgorzewski, giżycki, mragowski i piski).

2.3. Realizacja Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska

W WPOŚ zawarto wskaźniki i mierniki dotyczące poszczególnych priorytetów i celów, w tym dotyczących niniejszej kontroli NIK, tj. celu „Poprawa jakości wód” określonego w Priorytecie III „Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego”. Dla celu tego przyjęto sześć następujących wskaźników, z danymi wyjściowymi przyjętymi na podstawie informacji uzyskanych m.in. z GUS, WIOŚ i Państwowego Monitoringu Środowiska:

- 1) Ładunek zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych do wód lub do ziemi (Mg/rok) – BZT5 – 349,0, ChZT – 2.887,6, zawiesina – 430,7, azot ogólny – 593,5 i fosfor ogólny – 41,6.
- 2) Ludność korzystająca z kanalizacji (% ogółu ludności) – 66%.
- 3) Dobry stan ekologiczny jednolitych części wód (dalej: JCW) rzek i kanałów (% ogólnej ilości ocenianych JCW – kanały i rzeki) – 2% - stan bardzo dobry i 14% - stan dobry.
- 4) Dobry stan ekologiczny jednolitych części wód jeziornych (% ogólnej ilości ocenianych JCW jeziornych) – 8% stan bardzo dobry i 48% stan dobry.
- 5) Dobry stan ekologiczny jednolitej części wód przejściowych - Zalew Wiślany (stan ekologiczny) – zły.
- 6) Dobry stan chemiczny i ilościowy jednolitych części wód podziemnych (% ogólnej ilości JCWPd w województwie) – 100%.

(dowód: akta kontroli str. 258-260)

W WPOŚ określono zasady monitoringu jego wykonywania, zgodnie z którymi na Zarząd Województwa obowiązek sporządzania co 2 lata raportów z jego wykonywania i przedkładania go Sejmikowi Województwa.

Sporządzony przez Zarząd Województwa raport z realizacji WPOŚ, przyjęty został przez Sejmik Województwa uchwałą z dnia 16 lutego 2015 r.¹⁹ Następnie raport ten, zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, przekazany został Ministrowi Środowiska.

W raporcie z realizacji WPOŚ przedstawiono m.in. opis zasadniczych rozdziałów dotyczących poszczególnych komponentów i priorytetów ochrony środowiska oraz oceny osiągniętych celów, w tym dotyczących niniejszej kontroli NIK, tj. celu „Poprawa jakości wód” określonego w Priorytecie III „Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego”. Wskazano, że realizacja tego celu oceniana była przy pomocy ww. wskaźników, w których osiągnięto następujące rezultaty:

- Zmiany pozytywne:
 - Wskaźnik nr 2: Ludność korzystająca z kanalizacji – w latach objętych raportem odnotowano wzrost tego wskaźnika o 1,7 punktu procentowego,
 - Wskaźnik nr 3: Dobry stan ekologiczny JCW rzek i kanałów – udział wód o bardzo dobrym stanie ekologicznym wzrósł o 0,6 punktu procentowego, a wód o stanie dobrym o 43,9 punktu procentowego.
- Wskaźniki, które pozostały na niezmiennym poziomie:
 - Wskaźnik nr 5: Dobry stan ekologiczny jednolitej części wód przejściowych - Zalew Wiślany (stan ekologiczny) – w okresie objętym raportem stan ekologiczny wód Zalewu Wiślanego pozostał na poziomie złym,

¹⁹ Uchwała Sejmiku województwa Nr IV/95/15 z dnia 16 lutego 2015 r. w sprawie rozpatrzenia Raportu z realizacji w latach 2011-2012 Programu ochrony środowiska województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2015-2018.

- Wskaźnik nr 6: Dobry stan chemiczny i ilościowy jednolitych części wód podziemnych – wskaźnik 100% utrzymał się na niezmienionym poziomie.
- Zmiany negatywne:
 - Wskaźnik nr 1: Ładunek zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych do wód lub do ziemi – w okresie objętym raportem wartości ww. identyfikatorów wzrosły. W raporcie zaznaczono jednak m.in., że: *„(...) informacje na temat poszczególnych identyfikatorów pochodzą z komunalnych oczyszczalni ścieków i określone są wyłącznie w masie w przeliczeniu na rok - nie uwzględniają zatem liczby mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej. Nie ma w związku z tym pewności, czy wzrost masy identyfikatorów nie wynika ze wzrostu liczny osób, których ścieki trafiają do oczyszczalni ścieków. W takim przypadku wzrost masy identyfikatorów nie oznaczałby zmiany negatywnej, a raczej pozytywnej, ponieważ przed podłączeniem się do sieci kanalizacyjnej, ścieki pochodzące od części ludności mogły być zagospodarowywane w sposób nielegalny, co miałoby znacznie poważniejsze skutki dla środowiska.”*
 - Wskaźnik nr 4: Dobry stan ekologiczny jednolitych części wód jeziornych - w okresie objętym raportem zwiększył się udział wód o stanie bardzo dobrym o 4,2 punktu procentowego, pogorszeniu o 23,8 punktu procentowego uległ natomiast wskaźnik wód o stanie dobrym. W raporcie zaznaczono jednak m.in., że podobnie jak w przypadku wskaźnika dotyczącego rzek i kanałów, zmienna wartość wskaźnika może wynikać z metodyki oceny stanu wód – w tym okresie WIOŚ badała inne zbiorniki wodne.

W związku z powyższym, realizacja celu „Poprawa jakości wód” w raporcie z realizacji WPOŚ oceniona została pozytywnie.

(dowód: akta kontroli str. 282-300)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Olsztyn, dnia czerwca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Piotr Stupienko
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis